

Regionen som samhällsbyggare

Hur kan regionens roll som samhällsbyggare stärkas? Regionala utvecklare i Region Östergötland såg sig omkring internt för att hitta samarbetsparter. Med kollektivtrafik fanns redan upparbetade kontakter men man ville även hitta in till hälso- och sjukvården.

- I hälso- och sjukvården tänkte de nog inte på att de har en samhällsbyggande funktion med rumsliga och geografiska aspekter och vi hittade först ingen central funktion att ha som ingång. Men när vi kontaktade Regionfastigheter föll bitarna på plats, berättade Anders Bäckstrand, samhälls- och planeringschef i Region Östergötland.

Behovet av helhetstänk var tydligt och en rad möten under 2018 och 2019 la grunden för ömsesidig förståelse, med analys och kunskapsbygge.

- Politiken fick vi med oss ordentligt från 2019 när de lyfte problemet med att kommunala planfrågor fick svar från fler än en av regionens förvaltningar. De såg också behovet av helhetssyn.

Hälso- och sjukvårdens rumsliga och strukturerande dimensioner

I arbetet med regional planering med rumslig strategi blev hälso- och sjukvård en av de tematiska fördjupningarna, för vilken WSP fick uppdraget. Joakim Franklin från WSP berättar att analyserna av hälso- och sjukvårdens rumsliga och strukturerande dimensioner växte fram i lärande dialoger.

- Analysarbetet skedde på tjänstemannanivå och nu använder regionfullmäktige materialet. Det är en rad kartor där olika raster på tillgänglighet ger fördjupad förståelse, säger Joakim.

Med helhetsbild av vårdens geografi och verktygen för planering finns nu en rad möjligheter att arbeta vidare med.

- Bilden av det önskade läget ska beskrivas med kartor för hälso- och sjukvårdens rumsliga aspekter 2050, och med önskat läge för 2030 och 2040.
 - Förutsättningar ska skapas så att hälso- och sjukvårdens behov beaktas i kommunal planering och bidrar till regional utveckling.
 - Möjligheterna till utformning av vårdvalssystem och dess konsekvenser ska klargöras, för att skapa stabila planeringsförutsättningar.
- Vårt råd till andra regioner är att hitta sina ingångar i hälso- och sjukvården. Vilka vill och ser nyttan av samverkan? Börja där. För oss var det Regionfastigheter men för er kanske det är någon annan enhet, säger Anders Bäckstrand.

[Länk till Region Östergötlands presentation](#)

Datadelning ger samhällsnytta

En annan aspekt av regionen som samhällsbyggare ger Fredrik Eriksson från Västra Götalandsregionen. Han är regional samordnare av öppna data i Västra Götaland och projektledare för nationell dataverkstad. Att öppna och dela data ger samhällsnytta, ökar innovationskraften och minskar belastningen i offentliga verksamheter. Hans mission är ökad förmåga att arbeta med datadelning på alla nivåer.

- Det produceras en mängd data i regioner och kommuner som är nyttig i enskilda verksamheter. Men denna data kan också ses som en restprodukt som kan återanvändas och bli till ny nytta i samhället, säger Fredrik Eriksson.

Nyttan beskriver han med exempel som öppna leverantörsreskontra som underlag för leverantörer vid anbud, eller turistrådets öppna data om alla turistmål i Västsverige som kommunerna kan publicera på sina webbplatser. Ett annat exempel är öppen data från vägsensorer som hjälper entreprenörer att planera halkbekämpning, eller data från sensorer i parker som minskar vattenförbrukningen tack vare exakt beslutsunderlag för bevattning.

Fredrik Eriksson tipsar om en gratis distanskurs för de som arbetar med datadelning inom offentlig sektor. [Här är en länk till DIGGs dataambassadörsprogram.](#)